

Ochorenia prenášané kliešťami

Nasledujúce dni po uštipnutí kliešťom sledujte či máte príznaky, ktoré sú prítomné pri ochoreniah prenášanými kliešťami. Na Slovensku sa najčastejšie vyskytujú lymská borelióza a kliešťová encefalitída.

Lymská borelióza sa prejavuje nasledovnými príznakmi:

- červenkastá škvra okolo miesta uštipnutia kliešťom v tvaru kruhu
- príznaky podobné chrípke, ako sú horúčka, únava, bolesť hlavy

Vyhľadajte svojho lekára, ak pocítite niektorý z uvedených príznakov počas 30 dní po uštipnutí kliešťom. Väčšina prípadov lymskej boreliózy môže byť liečená počas niekoľkých týždňov použitím antibiotik. Pri neliečenom ochorení môže dôjsť k poškodeniu srdca, kĺbov a nervového systému.

Kliešťová encefalitída sa prejavuje nasledovnými príznakmi:

- príznaky podobné chrípke, ako sú horúčka, únava, bolesť hlavy
- a bolesť svalov, žalúdočná nevoľnosť.

Vyhľadajte svojho lekára, ak pocítite niektorý z uvedených príznakov počas 4 týždňov po uštipnutí kliešťom. V neskornej fáze tohto ochorenia môže dôjsť k poškodeniu nervového systému človeka, ktoré sa prejaví príznakmi zápalu mozgových blán.

©J. Gathany - US-CDC Library

©M. Komar

ÚRAD
VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Ako sa chrániť pred ochreniami prenášanými kliešťami

Kliešte môžu prenášať závažné ochorenia

©S. Blidouze

Kliešte sa živia krvou cicavcov, plazov a vtákov, od ktorých môžu získať baktérie alebo vírusy. Kliešte môžu uštipnúť ľudí, ktorí prechádzajú cez miesta ich výskytu vo voľnej prírode, čím vzniká riziko možného prenosu infekcie na človeka.

Na Slovensku sa najčastejšie vyskytujú dve ochorenia prenášané kliešťami: lymská borelióza a kliešťová encefalitída.

©J. Hart

©G. Blumenstock

O kliešťoch

Kliešte sa vyskytujú hlavne v tráve a v nízkych porastoch. Zachytávajú sa na steblach trávy a na spodnej strane listov.

Obrázok je iba informatívny, veľkosti sa môžu podstatne meniť v závislosti od druhu kliešťa.

Životný cyklus kliešťov prechádza štyrmi štádiami: vajíčko, larva, nymfa a dospelý kliešť. Ochorenie môže kliešť preniesť na človeka počas posledných troch štadií.

Kliešte sú v prírode voľným okom ľahko viditeľné. Larvy pripomínajú škvru sadze a nymfy majú veľkosť špendlíkovej hlavičky alebo zrniečka maku. Samička kliešťa však po nasatí, keď sa jej telo naplní krvou, môže narásť až do veľkosti hrachu. Dospelý kliešť môže mať rozličnú farbu - od červenkastej cez tmavohnedú až po čiernu.

©Photobok

©Janaela

Kde sa kliešte najčastejšie vyskytujú

Kliešte sú po komároch druhým najznámejším prenášačom pôvodcov infekčných ochorení na ľudí. Žijú vo vidieckych ako aj v mestských lokalitách. Najcharakteristickejšími miestami výskytu kliešťov sú listnaté lesy a zmiešané lesné porasty s dostatočnou vlhkosťou.

Nachádzajú sa predovšetkým v tráve a v nízkych krovinách vo výške do 50 centimetrov. Najviac ich je na okrajoch lesov, na čistinách a pozdĺž lesných chodníkov. Vyhýbať by sme sa mali aj kríkom a hustému porastu.

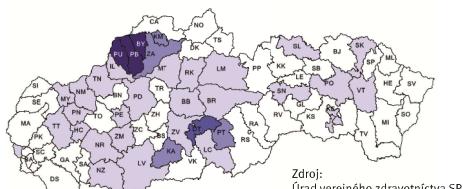
Výskyt lymeskéj boreliózy v Slovenskej republike v roku 2013

Čísla uvedené v legende vyjadrujú incidenciu. Incidencia v tomto prípade udáva výskyt lymeskéj boreliózy na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky za rok 2013.

< 0,00 - 0,02)	< 61,05 - 118,46)
< 0,02 - 29,95)	< 118,46 - 177,39)
< 29,95 - 61,05)	< 177,39 - 273,03)

Výskyt kliešťovej encefalítidy v Slovenskej republike v roku 2013

Čísla uvedené v legende vyjadrujú incidenciu. Incidencia v tomto prípade udáva výskyt kliešťovej encefalítidy na 100 000 obyvateľov Slovenskej republiky za rok 2013.

< 0,00 - 0,02)	< 15,45 - 24,01)
< 0,02 - 7,80)	< 24,01 - 58,31)
< 7,80 - 15,45)	

Ako sa proti kliešťom chrániť

Pred odchodom do oblastí, kde by mohli byť prítomné kliešte, je dôležité použiť:

1. vhodné oblečenie a obuv, ktoré čo najviac chránia ruky a nohy
2. repellentné prípravky

Po návrate domov z prírody je potrebné:

1. prezrieť seba, deti ako aj domáce zvieratá
2. odstrániť prichyteného kliešťa čo najskôr a správne

V oblastiach so zvýšeným ohniskom kliešťovej encefalítidy sa doporuča očkovanie proti kliešťovej encefalítide. Toto očkovanie však nechráni pred ostatnými ochoreniami prenášanými kliešťami.

+ Ako nájsť a odstrániť kliešťa

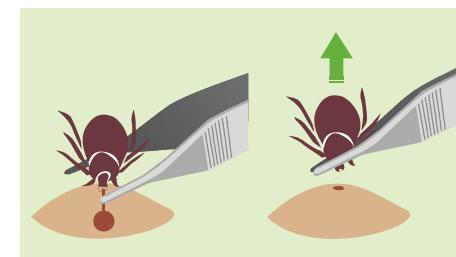
Po pobete v prírode alebo v oblasti s výskytom kliešťov si skontrolujte svoje oblečenie a telo. Pozornosť venujte oblastiam hlavy, krku, podpazušia, pupku, slabín a nôh. U detí sa kliešť často nachádza na hlove vo vlasovej čiare a za ušami. Ak sú kliešte veľmi malé, môžete ich prehliadnuť. Užitočné je použiť lupu.

Miesto uštipnutia kliešťom nie je vo väčšine prípadov bolestivé. Prisátého kliešťa je potrebné čo najrýchlejšie odstrániť. Pri odstraňovaní kliešťa budte opatrní. Dôležité je odstrániť celého kliešťa tak, aby ste nezanechali v rane jeho hlavičku a aby ste ho nerozpučili.

Na miesto prisátého kliešťa nenanášajte žiadne tekuté ani olejové prípravky. Mohlo by to spôsobiť vyprázdenie obsahu črev kliešťa do rany, čím by vzniklo riziko

prenosu baktérií alebo vírusov do krvi. Kliešťa odstraňujte pinzetou, ktorú pritlačte čo najbližšie ku koži. Kliešťa vytáhuje pomaly kývavým pohybom bez točenia.

Po vytiahnutí kliešťa zabalte do papiera a odhodte. Najvhodnejšie je kliešťa spláchnuť v toalete.

Po vytiahnutí kliešťa kožu v mieste jeho prisátia vydezinfikujte použitím dezinfekčného prostriedku s obsahom alkoholu alebo jódovej tinktúry.

Ak rana po niekoľkých dňoch neustúpi, vyhľadajte čo najrýchlejšie odbornú lekársku pomoc.